

agrupació excursionista talaia

FEDERATS A:

federación catalana de montaña
federación catalana de esquí
comité de exploraciones subterráneas de cataluña
asociación española de camping y caravana

CARRER ANSELM CLAVE, 3 - TELEFON 893 12 57 - VILANOVA I LA GELTRU

CIRCULAR PER ALS SOCIS

Agost - Setembre 1972

Apunts d'hidrologia del Garraf (XII)

Conca hidrològica d'Olivella

RIERA DE BEGUES

La notable extensió del terme municipal d'Olivella queda repartit en dues conques receptores els eixos respectius de les quals són la Riera de Begues i la Riera de Jafra, les quals atravesen el municipi en un sentit NE. a SW. Farem referència en aquest capítol a la primera d'elles.

La Riera de Begues (o d'Oleseta) entra en el terme d'Olivella tot just descrit el curiós meandre de Trenca Portells, situat dins el municipi d'Avinyonet. El primer fonçal que hi desemboca és el fondet del Molí, el qual baixa des de dalt el turó on hi havia el primitiu castell d'Olivella, i sobre les ruïnes del qual es construí posteriorment un molí de vent inacabat.

Més avall, a la mateixa riba esquerra, desemboca el Fondo de la Cervera, el qual baixa dels contraforts de l'Oest de La Mola. Aquest fonçal es ramifica amb els de La

Llaureda, Pou Tancat, Vilasec i Mas del Rector. A la confluència del Fondo del Mas del Rector amb la de La Cervera, hi ha un enigmàtic agrupament de pedres anomenat el Barret del Rector i que sembla que hom identifica com a monument megalític.

Per la riba oposada s'ajunta el Fondo de Font-trobada, el qual baixa des d'aquell puig, que, igualment com el del Molí, són fita de terme. Poc més enllà trobem la gran boca d'una cavitat situada prop del llit de la Riera, sobre la riba dreta. Té relativament poca fondària i és conegut amb el nom de Cova de Can Muntaner. En tot el sector descrit, entre Trenca Portells i La Cova, la Riera passa enclotada per un congost. En arribar a les envistes de Can Montaner, descriu una ampla curva per la planura que hi ha entre aquella masia i les cingleres del Nevà i de Can Ruran. En aquest punt s'ajunten les aigües del Fondo del Nevà.

Passat Can Duran, la Riera trans-

corre paral·lela a la carretera de Ribes a Olivella, fins més enllà del límit del terme. Prop de Can Duran s'ajunta el Torrent del Pont, format per la confluència dels fondos de la Carrerada i de Can Martí, entremig dels quals hi ha el poble d'Olivella. A la part oposada conflueix el fondet de Can Duran i un xic més avall el de Can Suriol. Enfront a aquest caseriu veiem el Fondo de la Bassa, el qual baixa des del coll de la Masia del Pou de la Vinya.

Sota mateix de la timba de Can Suriol la carretera passa per sobre la Riera, canviant de riba. Passat el caseriu trobem un altre pont, per sota del qual passen les aigües de la riera dels Pelagons, que corren a tributar a la Riera d'Olivella. Aquesta riera és una de les més importants del terme, ja que és una de les poques que en bona part de l'any porta regularment un minso reguerall d'aigua. La seva capçalera està situada als peus de les muntanyes de l'Ordal, concretament de les serres de Riés i Ravella. Passa pel costat de Can Ràfols dels Caus (Avinyonet), amb el nom de Riera del Coll de Garró i més enllà passa a denominar-se Riera dels Còdols. Entra al terme d'Olivella passant al peu de les cingleres de Caus de Llop i de la masia dels Pelagons de Baix, agafant en aquest trajecte el nom de Riera dels Pelagons. En el curs de les periòdiques tamborinades, tan freqüents a l'estiu i començos de tardor, sofreix unes aparatoses avingudes que no solen produir-se en cap altre riera o fondal de la comarca com no sigui en aiguats extraordinaris. Aquestes condicions mogueren els ribetans a projectar cap a l'any 1922 la construcció d'una presa al congost del Montnàs, projecte que no prosperà a causa de la filtració que suposava el terreny de roca cal·lissa, zona kàrstica on trobem els avencs de Can Suriol i del Montnàs. A la Riera dels Pelagons desembiquen el Fondo de Mont-ombra i el fondet dels Pelagons de Dalt.

Al congost del Montnàs i al costat de la carretera de l'Arboçar, desem-

boca el Torrent de Trullols (corrompudament dit Turiols), format per les derivacions dels fondals de Can Surià, Can Guineu i Hostal del Ganxo, zona d'urbanització semi-paralitzada.

Cosa d'un quilòmetre riera avall, ens trobem amb el Torrent de la Romaguera, les derivacions del qual formen els fondos del Mas Sabatat i de Can Gabarrò, noms per cert de dues velles masies desaparescudes en urbanitzar aquell sector i les ruïnes de les quals veïrem encara l'any 1961 en el curs de la Marxa Social.

Seguint carretera avall trobarem el fondet de Can Milà, que recull les aigües pluvials d'aquella finca cenyida pel alterosos turons coberts de vegetació.

Tocant ja a la partió del terme, tenim el torrent de les Carreteres, pel costat del qual passava un important camí veïnal avui en desús. El formen la Clota d'en Rossell, el Fondo dels Garrofers, els Torrents de la Roqueta i de l'Angeló i el Fondo del Coll del Mas d'en Mestre, a més d'altres fondals situats en terme d'Olèrdola. En aquest lloc, en un punt imprecís, prop de Can Miret, hi ha l'anomenat Pou dels Terrers. El Torrent de les Carreteres és un dels que condueix més aigua en temps de pluges per tractar-se d'una zona més impermeable (com la dels Pelagons) a les altres descrites.

Finalment, ja dins del terme de Ribes, s'ajunta a la Riera el Fondo de Querol, la capçalera del qual està situat als contraforts del puig de La Mola. Les principals branques són els fondos de la Sínia, d'en Sirès, d'en Percaula, de Liona, del Borregaire, de l'Ignasi i del Rourell. Per sota el Coster de la Bota s'ajunta el Fondo del Pou de la Vinya, uns cinc-cents metres abans d'ajuntar-se el de Querol a La Riera. De tot el sector descrit en aquest capítol és aquest el fondal més introduït en la zona kàrstica de Garraf, per quina causa únicament en aiguats excepcionals aporta les seves aigües a la riera principal. **JOAN VIRELLA**

Properes Excursions

Dia 24 de Setembre

Primera sortida del III Cicle
d'Excursions per Infants

Dia 1 d'Octubre

Participació a la XXXVI Marxa per
Atzimuts (C. E. de Gràcia)

Dies 7 i 8 d'Octubre

CAMPAMENT - APLEC DE TARDOR
Ermita Ntra. Sra. de Lurdes

Dia 22 d'Octubre

Participació a la XXVII Marxa
Excursionista d'Orientació per
Muntanya (C. E. Pirenaic).

Dia 22 d'Octubre

EXCURSIO AMB AUTOCAR
a Vich, Rupit, Vilanova de Sau i
Pantà de Sau.

LAMENTABLE INCIDENT

El passat 18 de Juliol, va escampar-se per tots els mitjans de difusió (premsa i ràdio) que dos escaladors de Vilanova havien hagut d'esser salvats de la cèlebre Paret de Terradets, a la província de Lleida.

Si bé el fet és totalment veritable, no per això hem d'estar conformes amb la forma en què es produí, tant per part dels novells causants, com dels qui els treieren del cingle.

Quan no se'n sap prou, o l'escalada és superior a les forces dels qui ho intenten, o aquests encara que molt pràctics s'enfonsen moralment al primer entrebanc, és necessari mesurar l'ascensió i prendre totes les precaucions necessàries; deixar algú al peu del espadat, preparar una honorable retirada o bé estar en contacte amb companys de més experiència. Si afegim que en el cas present un «saque» produït per un esforç excessiu per error en l'itinerari, el resultat fou una desmoralització total i una paralització de la cordada.

Uns crits d'auxili i algú que des de la carretera mobilitzà els socors a Tremp. Bombers, Guàrdia Civil, altres escaladors i fins i tot periodistes. El bat-i-bull ja estava fet. Els vehicles dels bombers il·luminant la paret i per fi un rescat brutal des del cap d'amunt de la paret. Tot plegat, el que va poder convertir-se en un fet luctuós, només es va convertir en un desagradable succès, que per sort pels nostres joves escaladors, van poder sortir ben lliurats.

Lamentem profundament que el fet hagi tingut l'espectacular transcendència que se li va donar, no comprenent encara com els salvaments a muntanya no es realitzen d'una forma més organitzada, ràpida i competent, i no havent de molestar a organismes que no estan especialitzats en aquests afers.

EL FOIX HA RECOBRAT LA CALMA

Des dels darrers dies de l'any passat, el Pantà s'estava sobreixint. Finalment, a primers de juliol, s'estroncà el vessament coincidint amb l'acabament del llarg període de pluges. En el curs d'aquest perllongat vessament es donà el cas insòlit de que peixos d'aigua salada, com són les anguiles, remuntaren la corrent i escalaren la presa. Alguns efectuaren una bona pesca, armats amb un salabret en els guals de Rocacrespa i Molí d'en Galtés.

PROJECTES A ESCALA CATALANA

A primers del passat juliol es reuniren els Presidents de les quatre Diputacions catalanes a la casa forestal de Fontmartina, en el massís del Montseny, per tal de programar actuacions conjuntes. En matèria de conservació de monuments s'insistí en la necessitat d'elaborar el cens i classificació general dels monuments històric-artístics existents a Catalunya, qüestió en la qual els excursionistes podem contribuir. Un altre tema que també ens ateny és el de la confecció del mapa de Catalunya, projecte que també fou discutit. Entre altres temes que foren plantejats ens cridà l'atenció l'interès en realitzar un inventari dels camins provincials actualment desconectats, de forma que en els respectius plans de construcció, o millora, es realitzi el seu enllaç, eliminant d'aquesta manera els culs de sac que es produeixen en algunes comarques. En aquesta situació es troba la carretera d'Olivella i el seu irrealitzat projecte d'enllaç amb Olesa de Bonesvalls, població de la nostra comarca i partit judicial amb una desconexió viària completa amb Vilanova. En fem memòria a qui correspongui.

CREIXELL TORNA A ESTAR D'ACTUALITAT

Creixell, que fou notícia quan el febrer de 1967 es van descobrir unes sitges, medievals segons es va creure, en eixemplar-se l'antic camí de Tarragona a Barcelona per Ribes i Oleseta, prop de la nova fàbrica «Pirelli» de La Plana, ha tornat a adquirir notoria actualitat per les troballes efectuades en aquell mateix lloc pel nostre consoci Xavier Virella.

Després de minucioses prospeccions pel Casalot i la Bassa de Creixell ha aconseguit reunir un bon expoli que comprèn peces de sílex treballades, un percutor i un tros de destrial de pedra, ceràmica campaniana, terra sigilata (alguns bocins decorats amb motius incisos i temes vegetals), una ansa i una vora d'àmfora romana i altres trossos de terrissa comú ibèrica o romana, a part de molts bocins de ceràmica medieval, catalana i valenciana, que es poden datar en els segles XI al XIV.

Aquestes troballes atribueixen a aquest lloc del terme de Vilanova una antiguitat considerable, que so-

brepassa alguns segles abans de la nostra Era.

Està vist que la recerca sistemàtica del terme de Vilanova o de la seva comarca ens pot portar, encara, moltes sorpreses i aclarir molts dubtes a l'entorn del poblament antic del nostre país.

MAPA DEL MONTSEC

L'Editorial Alpina ha publicat aquest mapa acompanyat de la corresponent guia explicativa. El mapa, confeccionat a escala 1:40.000, és una bella mostra de la cartografia a la qual ja ens té acostumats aquesta Editorial. Està imprès a diverses tintes, relacionades amb l'altura del relleu muntanyós. Abraça una extensió limitada al N. pel Castell de Xiriveta, la Torre d'Amargós, Castellnou de Montsec, Mur i Sant Cerní. Al S., Les Avellanes, El Montroig, Alós de Balaguer, Rubió de Sols i Artesa de Segre. A l'E. Sant Salvador de Toló, Vilanova de Meià, Argentera i Artesa de Segre, i al W., Montgai, Montfalcó, Embassament de Canelles i Blancafort.

La guia està complementada amb un acurat catàleg espeleològic d'aquella zona kàrstica.

LA VALL DE JOAN EN PERILL

Per la premsa barcelonina ens hem enterat del projecte de convertir en dipòsit d'escombreries una part del Massís de Garraf, centrat als contorns de la Vall de Joan i Canal Negre.

Després de tan parlar de plantes de cremació, ara ens surten amb aquesta solució que molt ens temem sigui definitiva, ja que s'especifica que no tindrà oposició i està construint-se la carretera d'enllaç.

Des d'aquestes pàgines, encara que pugui resultar inútil, expressem el nostre rebuig al projecte, ja que no veiem clar que la legislació vigent prohibeixi llençar animals morts i inmundícies als avencs, quan molta més contaminació poden ocasionar milers de tones d'inmundícies dipositades en una zona kàrstica, amb greu perill d'infecció de les aigües de les cabaloses fonts dels sectors de La Sentiu de Gavà, Can Roca de Castelldefels i fins i tot de l'inaprofitable riu de La Falconera.

EL MAS JOLIU

Es desconeix el lloc d'emplaçament d'aquest mas dintre el terme municipal vilanoví. Sols és notori que la partida del Mas Joliu està situada a la part de ponent de Vilanova, a les envistes de Cubelles.

La primera notícia que tenim del Mas Joliu porta la data del 24 d'octubre de 1453, quan el rector de Cubelles, doctor Valentí Gomar, establí el «Mas Juliu» a **Berenguer Palau** de la Geltrú, alou de la Rectoria, amb cens cada any per Nadal de dos sous i sis diners (1).

Tot seguit de llegir l'anterior donació ens escau la idea de que l'antic Mas Joliu pogués ésser el conegut **Mas Palau**, però dues respostes ens fan canviar de parer; primera, sembla que aquesta última masia en aquell temps duia el nom de Mas Guillem i, segona, durant el segle XVIII consta hi havien dues partides ben diferenciades, la del «Mas Juliu» i la del «Mas d'en Palau».

El 10 de setembre de 1583 fou venuda una peça de terra, la qual era en alou del benefici de Sant Miquel de Vilanova (fundat pel rector Francesc d'Olivera a l'església de Sant Antoni abans d'ésser aquesta erigida en parroquial l'any 1363), a cens de mitja quartera d'ordi. La peça «es en lo **realench** de Cubelles en lo lloc prop del **pou del comú**». En un plet hagut el segle XVI entre el rector de Cubelles Martí Balagueró i un tal Pau Miralles, aquest havia jurat que «lo **mas Joliu** es del **realench**» (regi, ral) i que l'església de Cubelles, ni altres esglésies ni beneficis, no tenien aous «en lo **realench**». Al prendre Miralles la dita peça no volgué reconèixer l'alou de dit benefici instituït i el rector el tingué de requerir (2).

Si hem de creure l'anterior paràgraf, el Mas Joliu tindria de situar-se proper al **pou del comú** i aquest en el camí de Cubelles a l'Arboç, el qual, segons el Cadastre de 1739, era a llevant del **torrent de Carbo-**

nellas, avui conegut pel torrent del cementiri. El pou no era gaire lluny de la veïna vila de Cubelles, entre aquesta i la ratlla del terme amb la nostra ciutat.

Però, atenent al Cadastre, la partida del «Mas Juliu» quedava entre la partida de la **Creu d'en Garí** (ara paratge conegut pels Sis Camins) i la de «Saumella», «Siumella» o «Somella». Dins la partida del Mas Joliu hi havia peces que afrontaven amb la «Carrerada», o sigui, amb el camí que passant per la Torre del Vallès i pels Sis Camins es dirigeix a la Talaia; l'esmentada Carrerada restava sempre en el cantó de llevant de les peces del Mas Joliu. Unes altres peces tenien el «camí de Cubelles» a migdia i moltes tocaven amb «el camí ral». Tot això, sobre un pla-nol vol dir que la partida del Mas Joliu radicava (i encara radica) a migdia dels Sis Camins, entre la Carrerada o camí de la Talaia, a llevant; amb part de la carretera vella de Vilanova a Cubelles i part amb un camí que puja per la dreta de la Collada, pel cantó de migdia i el camí «ral» de Ribes a Cubelles a la banda de ponent, formant així un triangle quina base és el camí que separa la partida del Mas Joliu de la partida de Mig Camí de Cubelles, conegut encara per «camí del Mas Joliu».

Hem intentat de trobar restes de la masia i no hi hagut manera. Pel que sembla, fa molts anys que no queda res del Mas Joliu. Hi ha qui diu que podria assentar-se on es veuen les restes de la Torre del Vallès, però no pot confirmar-se per falta de proves. Tenint en compte on es dirigeix el «camí del Mas Joliu», el qual surt de la Collada (i que després d'una colla de giragonses arriba a la meitat del camí «ral»), el mas segurament devia estar cap al centre de la partida, pròxim a les terres del Mas Ramon.

I ja que no en sabem l'emplaçament, al menys procurem de saber-n'hi el significat del nom. **Joliu** és sinònim de «jovial», del llatí «joviale», que vol dir «alegre, afable, rialler». Per altre cantó, **Juli** és manifestació d'alegria. Mes **Joliu** també vol dir «bonic, bufó, bell». És possible que aquests últims mots siguin els més adequats.

Així i tot, bonic, rialler o alegre,

el Mas Joliu no va fer molts anys. Malgrat això, el seu nom perdurará sempre en la nostra toponímia vilanovina.

V. CARBONELL i VIRELLA

Bibliografia

1.—Mn. Avinyó, «Rectorologi de Cubelles».— 1961.

2.— Mn. Avinyó, «Història de Cubelles».— 1960.

Participació a les curses

Oferim algunes de las classificacions en les que han participat membres de la Talaia, lamentant no poder donar d'altres classificacions per mandra de entregar-les degudament passades a màquina per part dels encarregats corresponents al responsable del nostre Butlletí.

XXXV MARXA DE REGULARITAT DE CATALUNYA Olot - Santa Pau (Garrotxa)

Lloc	Noms	Punts
29	A. Baig - J. Ferrer	57
116	J. Ràfols - T. Muela	78
121	M. Pàmies - J. Gudin	78
182	J. Blanes - P. Melendez	93
232	M. A. Sanmiguel - E. Poch	105

Participaren 340 equips de tot Catalunya. Per Entitats quedàrem classificats en el lloc 18, entre 30 entitats participants.

XXVI MARXA NOCTURNA D'ORIENTACIO Sant Feliu de Codines (Vallès Oriental)

Lloc	Punts	Noms
11	34	J. Blanes - P. Melendez - F. Montaner.
16	38	R. Martí - M. Planas - P. Subirats.
17	38	J. Planas - I. Romeu - F. Toledano.

20	42	A. Campillo - M. Barti - R. Grifell.
27	48	M. Ferrer - M. Paterna - S. Baig.
36	69	J. Ferrer - A. Redondo - J. Ràfols.
40	73	Ll. Daviu - B. Forgas - A. Baig.
59	97	M. Raventós - J. Candela - R. Montaner.
73	119	A. Llurba - I. Poch - J. Sanchez.

Quedàrem classificats en 5è. lloc entre 11 Entitats i van sortir 98 equips classificant 89.

XIV RALLYE D'ALTA MUNTANYA

La Munia - Mont Perdut (Pirineu Aragonès)

Participaren 5 equips de la Talaia, classificant-se només els tres següents:

R. Martí - A. Llurba - I Poch, amb 330 punts negatius.

J. Ferrer - A. Redondo - J. Ràfols, amb 245 punts negatius.

J. Planas - I. Romeu - J. Toledano, amb 245 punts negatius.

Als tres equips els corresponen Medalla de Bronze.

La puntuació màxima per Medalla d'Or ha estat de 860 punts i per medalla d'Argent fins a 554'8 punts; per Medalla de Bronze fins a 249 punts.

TALLER DE RELLOTGERIA

J. SIVILL

CARRER CANTERS, 1 - TELEFON 893 09 56

SECCIO NAUTICA TIPLAY

Creuer Canaries, 23 - Teléf. 893 29 98 - Vilanova i la Geltrú

ESCOLA SKI

COMPRA - VENDA D'EMBARCACIONS

DISTRIBUÏDOR DUCATI

SECCIO AGRICOLA TIPLAY

Sant Josep, 10 - Tel. 893 30 89 - Vilanova i la Geltrú

**Taller reparació de motos,
venda de maquinària agrícola,
reparació de maquinària agrícola**

President: Josep Blanes - Direc. Circular: Xavier Capdet - Secretària Montserrat Barti

T. G. Vilaseca - Villanueva y Geltrú